

(๓๑)

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๖๔๙๒/๒๕๕๙

ศาลฎีกา

วันที่ ๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ความแพ่ง

กรมควบคุมมลพิษ ที่ ๑

โจทก์

กรมประมง ที่ ๒

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ๓

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๔

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๕

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ที่ ๖

ระหว่าง

นายสุวิทย์ ขาวสุข ที่ ๑

นายวรวุฒิ เดชดอน ที่ ๒

- ๒ -

บริษัทสยามอินดิโก้ ที่ ๓

บริษัทจ้าวสมุทรขนส่ง จำกัด ที่ ๔

นายกนกศักดิ์ สือหงวน ที่ ๕

จำเลย

เรื่อง

ค่าเสียหายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ กับจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๕ ฎีกาคัดค้าน คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ลงวันที่ ๑๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ศาลฎีกา รับวันที่ ๒๘ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

โจทก์ทั้งหกฟ้องว่า โจทก์ทั้งหกเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โจทก์ที่ ๒

ถึงที่ ๕ มอบอำนาจให้โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ฟ้องและดำเนินคดีแทน โจทก์ที่ ๑ มีนายสุพัฒน์

หวังวงศ์วัฒนา โจทก์ที่ ๒ มีนางสมหญิง เปี่ยมสมบูรณ์ โจทก์ที่ ๓ มีนายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช

โจทก์ที่ ๔ มีนายเชิดพันธ์ ฌ สงขลา โจทก์ที่ ๕ มีนางสมทรง พันธุ์เจริญวรกุล และโจทก์

ที่ ๖ มีนายสุรเชษ นิมกุล เป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทน เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๐

เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา จำเลยที่ ๑ ครอบครองควบคุมและขับรถยนต์ซ็อนนิมิตร์รุ่งเรือง

หรือนิมิตรุ่งเรื่อง ซึ่งเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล ลากจูงเรือพ่วงบรรทุก
น้ำตาลทรายดิบพ่วงมาจำนวน ๔ ลำ โดยมีเรือยู่อี ๓๕ ซึ่งเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลัง
เครื่องจักรกลพ่วงเป็นลำสุดท้าย มีจำเลยที่ ๒ เป็นนายท้ายประจำเรือทำหน้าที่ควบคุมและ
บังคับเรือยู่อี ๓๕ บรรทุกน้ำตาลทรายดิบหนัก ๖๕๐ ตัน อันเป็นการใช้น้ำเจ้าพระยา
เพื่อคมนาคม มีทิศทางจากจังหวัดอ่างทองมุ่งหน้าไปกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ และที่ ๒
มีหน้าที่ต้องรักษาสภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาไม่ทำให้สินค้าที่บรรทุกมาบนเรือพ่วงรั่วไหล
ปนเปื้อนในแม่น้ำเจ้าพระยาทำให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์อันเป็นสาธารณะที่ประชาชน
จะได้ใช้สอยและได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำธรรมชาติ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ละเว้นการกระทำ
โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อมิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ ร่วมกันบรรทุก
และลากจูงเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบถึง ๖๕๐ ตัน ซึ่งเกินกว่าน้ำหนักบรรทุกตามที่
กำหนดไว้ จำเลยที่ ๑ ขับเรือลากจูงด้วยความเร็ว เมื่อมาถึงที่เกิดเหตุบริเวณโค้งวัดนก
ตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำเลยที่ ๑ ลากจูงเรือพ่วงบรรทุก
น้ำตาลทรายดิบที่จำเลยที่ ๒ ควบคุมบังคับเป็นนายท้ายไปในทิศทางที่มีร่องน้ำตื้นเขิน
ทำให้ท้องเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบที่มีการบรรทุกเกินน้ำหนักชนหินใต้ท้องน้ำอย่างแรง

น้ำไหลเข้าไปในลำเรือทำให้เรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบจมลงใต้น้ำ น้ำตาลทรายดิบ ๖๕๐ ตัน ไหลแพร่กระจายออกมาปนเปื้อนกับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา จำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ส่วนจำเลยที่ ๒ เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๓ จดทะเบียนเป็นนายท้ายประจำเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบชื่อ ยูอี ๓๕ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๔ เป็นผู้รับจ้างขนส่งน้ำตาลทรายดิบ ได้เช่าเรือยูอี ๓๕ จากจำเลยที่ ๓ เพื่อนำมาบรรทุกน้ำตาลทรายดิบ ทำการจัดหาและเลือกว่าจ้างจำเลยที่ ๕ ให้ทำการกู้เรือยูอี ๓๕ ภายหลังเกิดเหตุเรือจมลงในแม่น้ำเจ้าพระยา จำเลยที่ ๕ เป็นผู้รับจ้างจากจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ทำหน้าที่กู้เรือยูอี ๓๕ ในขณะที่เกิดเหตุที่ล่มลงในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ร่วมกันออกคำสั่งให้จำเลยที่ ๕ กู้เรือด้วยการดูดน้ำตาลทรายดิบที่อยู่ภายในท้องเรือยูอี ๓๕ ลำที่จมอยู่ใต้น้ำ แล้วถ่ายทิ้งเทน้ำตาลทรายดิบลงไปปนเปื้อนในแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้แหล่งน้ำตรงบริเวณที่เกิดเหตุตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นช่วงต้นน้ำที่มีการปนเปื้อนกับน้ำตาลทรายดิบ เกิดความเสียหายเป็นน้ำเสียไม่สามารถใช้ประโยชน์ตามธรรมชาติได้สัตว์น้ำของเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงปลาในกระชัง และที่เป็นของโจทก์ที่ ๒ อันถือเป็นพันธุ์สัตว์น้ำตามธรรมชาติตายเป็นจำนวน

- ๕ -

มาก และน้ำเสียได้ไหลไปตามทางน้ำตอนใต้ผ่านอำเภอบางปะอิน อำเภพระนครศรีอยุธยา
อำเภอบางบาล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนนทบุรี และจังหวัด
ปทุมธานี ทำให้แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่น้ำเสียไหลผ่านไม่สามารถใช้ประโยชน์ตามธรรมชาติ
ได้ สัตว์น้ำตามธรรมชาติและที่เป็นของเกษตรกรซึ่งเพาะเลี้ยงปลาในกระชังตายเป็นจำนวนมาก
เรื้อยอยู่ ๓๕ จึงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดการรั่วไหล แพร่กระจาย หรือปนเปื้อนของ
มลพิษ วัตถุ และสารอันเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของรัฐซึ่งอยู่ในความควบคุมรักษาของโจทก์
ทั้งหกได้รับความเสียหาย โจทก์ทั้งหกเสียค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ แก้ไข เยียวยา บำบัด
ปิดป้อง ฟื้นฟูแหล่งน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยา พันธุ์สัตว์น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติ แยกเป็น
ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายดังนี้

โจทก์ที่ ๑ เสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุของข้าราชการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในการเดินทางไปปฏิบัติ
ราชการระหว่างกรุงเทพมหานคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง
เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงจำนวน ๒๕,๖๐๐ บาท ค่าที่พักจำนวน ๖๕,๖๐๐ บาท ค่าพาหนะ
จำนวน ๔๒,๘๓๗ บาท ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าผ่านทางพิเศษ ค่าน้ำแข็งรักษาสภาพน้ำ

ตัวอย่าง) จำนวน ๑๒,๐๖๕ บาท ค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเสียบริเวณที่เกิดเหตุจำนวน ๕๘๘,๐๐๐ บาท ค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเสียบริเวณที่เกิดเหตุกรณีส่ง Lab เอกชน รายการที่ส่วนราชการไม่สามารถตรวจสอบค่าน้ำเสียได้บางรายการจำนวน ๘๗,๐๙๘ บาท ค่าสัญญาว่าจ้างการหาค่าสัมประสิทธิ์การละลายของน้ำตาลในช่วงเกิดเหตุเพื่อหาสาเหตุและเปรียบเทียบถึงกรณีน้ำเสียจำนวน ๓๙๙,๓๗๗.๕๐ บาท ค่าแรงงาน (คิดเป็นเงินค่าตอบแทนบุคลากร) จำนวน ๑๑๓,๐๕๙.๕๒ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๑ จำนวน ๔๕,๖๕๗.๐๒ บาท (ที่ถูก ๑,๓๓๓,๖๓๗.๐๒ บาท)

โจทก์ที่ ๒ เสียค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์น้ำของสถาบันวิจัยการ

เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด แยกเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจำนวน ๕,๘๙๔.๑๐ บาท ค่าวิเคราะห์คุณภาพน้ำจำนวน ๓๗,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการออกสำรวจและตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำของสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรประมงน้ำจืด แยกเป็นค่าใช้จ่ายในการออกสำรวจจำนวน ๗๐,๔๑๓ บาท ค่าวิเคราะห์คุณภาพน้ำจำนวน ๓๗,๖๕๐ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๒ จำนวน ๑๕๐,๙๕๗.๑๐ บาท

โจทก์ที่ ๓ เสียค่าเบี้ยเลี้ยงจำนวน ๔,๓๘๐ บาท ค่าที่พักจำนวน

๑๘,๐๐๐ บาท ค่าพาหนะจำนวน ๓,๑๘๓ บาท ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าผ่านทางพิเศษ
ค่าน้ำแข็งรักษาสภาพน้ำตัวอย่าง) จำนวน ๑,๗๙๐ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๓
จำนวน ๒๗,๓๕๓ บาท

โจทก์ที่ ๔ เสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง
ในพื้นที่ ๕ อำเภอ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ใช้เงินทดรองราชการตามระเบียบ
กระทรวงการคลังจำนวน ๑,๗๐๐,๖๓๖.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายด้านการปฏิบัติการให้ความ
ช่วยเหลือจำนวน ๑๐,๕๐๐ บาท ค่าจ้างบำบัดน้ำเสียจำนวน ๕,๐๘๒,๕๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายในการฝังกลบซากปลาตาย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าปูนขาว ค่าวัสดุ ค่าสวิงตักปลา)
จำนวน ๑๐๙,๑๐๖.๕๙ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๔ จำนวน ๖,๙๐๒,๗๔๓.๐๙ บาท

โจทก์ที่ ๕ เสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง
ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยจำนวน ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท

โจทก์ที่ ๖ เสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง
จำนวน ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกรณีปลาตายจำนวน ๑๕,๓๕๐ บาท
รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๖ จำนวน ๑๔,๙๕๖,๑๐๐ บาท

- ๘ -

นอกจากนี้โจทก์ที่ ๒ ขอคิดค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๗ เป็นค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่หน่วยงานของโจทก์ที่ ๒ (สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและสถานีประมงน้ำจืดจังหวัดอ่างทอง) ผลิตและปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยา รวมค่าพันธุ์สัตว์น้ำจำนวน ๑,๙๖๖,๗๖๒.๗๐ บาท ค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายในการประเมินความเสียหายของทรัพยากรประมงกรณีน้ำในบริเวณที่เกิดเหตุเน่าเสียจำนวน ๑๔,๔๙๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๗ เป็นเงินจำนวน ๑๙,๔๕๖,๗๖๒.๗๐ บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ทั้งหกเป็นเงินจำนวน ๕๔,๒๓๐,๐๐๓.๙๕ บาท (ที่ถูก ๕๔,๑๗๔,๙๓๒.๙๑ บาท) และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่จำเลยทั้งห้าร่วมกันกระทำให้เกิดความเสียหายจนถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันฟ้องจำนวน ๔,๐๕๑,๑๐๗ บาท (ที่ถูก ๔,๐๕๑,๙๘๘.๑๓ บาท) ขอให้บังคับจำเลยทั้งห้าร่วมกันชำระเงินจำนวน ๕๘,๒๘๑,๑๑๐.๙๕ บาท (ที่ถูก ๕๘,๒๒๖,๙๒๑.๐๔ บาท) พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕

ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๕๔,๒๓๐,๐๐๓.๙๕ บาท (ที่ฎีก ๕๔,๑๗๔,๙๓๒.๙๑ บาท)

นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งหก

จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การ

จำเลยที่ ๓ ให้การว่า โจทก์ทั้งหกไม่บรรยายฟ้องให้แจ้งชัดถึงการกระทำ

ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ว่ากระทำด้วยความประมาทเลินเล่อหรือจงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

คำฟ้องของโจทก์ทั้งหกจึงเคลือบคลุม จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เป็นลูกจ้างหรือมีนิติสัมพันธ์ใดๆ

กับจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๔ เป็นผู้ว่าจ้างจำเลยที่ ๑ ให้ทำการลากจูงเรือยู้ ๓๕ ซึ่งเป็น

กรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๓ เรือยู้ ๓๕ จดทะเบียนเป็นเรือเดินทะเลมิใช่เรือกลใช้ลำเลียง

สินค้า จำเลยที่ ๔ เช่า (ยืม) เรือยู้ ๓๕ และเรือพ่วงอีกหลายลำเพื่อไปบรรทุกขนส่ง

น้ำตาลทรายดิบให้แก่บริษัทไทยรวมทุนคลังสินค้า จำกัด จำเลยที่ ๔ ว่าจ้างจำเลยที่ ๑

ซึ่งเป็นเจ้าของผู้ครอบครองบังคับเรือยนต์ชื่อนิมิตรรุ่งเรืองเป็นผู้ลากจูงเรือของจำเลยที่ ๓

การบรรทุกน้ำตาลทรายดิบลงในเรือยู้ ๓๕ จำเลยที่ ๒ ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการลง

น้ำหนักของน้ำตาลทรายดิบที่บรรทุกลงในเรือ เจ้าหน้าที่ของบริษัทไทยรวมทุนคลังสินค้า

จำกัด กับเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๔ เป็นผู้ทำการขนถ่ายน้ำตาลทรายดิบลงในเรือที่เช่าจาก

จำเลยที่ ๓ ทุกคำ จำเลยที่ ๒ มีหน้าที่เพียงบังคับเรือยูอี ๓๕ ให้แล่นไปตามที่จำเลยที่ ๑ ลากจูงไป จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ถือท้ายไม่สามารถทราบได้ว่าบริเวณใดเป็นร่องน้ำลึกหรือร่องน้ำตื้น หากจำเลยที่ ๑ ชักลากจูงเรือยูอี ๓๕ ไปทางใดเป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๑ เพียงผู้เดียว เป็นผู้ตัดสินใจ จำเลยที่ ๑ จะต้องใช้ความระมัดระวังไม่ทำให้เรือยูอี ๓๕ ตัดพื้นหินหรือดิน บริเวณใต้วงน้ำ การกำหนดความเร็วหรือทิศทางให้เรือเดินทางไปตามร่องน้ำเป็นหน้าที่ของ จำเลยที่ ๑ หากเรือยูอี ๓๕ ไม่ถูกลากจูงไปเกยตื้นก็จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย การที่เรือ ยูอี ๓๕ บรรทุกน้ำหนัก ๖๕๐ ตัน ได้ เพราะอยู่ในข้อตกลงการผ่อนผันบรรทุกน้ำหนักได้ ตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ ภายหลังจากที่เรือยูอี ๓๕ ถูกลากจูงเกยตื้นในบริเวณที่เกิดเหตุ จำเลยที่ ๓ รีบแจ้งให้จำเลยที่ ๔ ทำการกู้เรือ จำเลยที่ ๔ ว่าจ้างจำเลยที่ ๕ เป็นผู้กู้เรือ ยูอี ๓๕ จำเลยที่ ๓ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งให้จำเลยที่ ๕ กู้เรือ จำเลยที่ ๔ เป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายและทำสัญญาว่าจ้างกับจำเลยที่ ๕ โดยลำพัง วิธีการกู้เรือของจำเลย ที่ ๕ จะกระทำเช่นใดต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นนายจ้าง เหตุที่ ปลาในกระชังซึ่งเกษตรกรเลี้ยงไว้ตายเป็นจำนวนมากไม่ได้เกิดจากการล่มของเรือยูอี ๓๕ ที่บรรทุกน้ำตาลแล้วจมลงทำให้เกิดมลพิษ สาเหตุของปลาตายเกิดจากโรงงานของบริษัท

เคทีเอ็มเอสจี จำกัด (อายุโนะทาการะ) ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองได้ตั้งคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง พบที่อน้ำทิ้งของโรงงานดังกล่าวอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้เคียงกับบริเวณที่ปลาในกระชังของเกษตรกรตายเป็นจำนวนมาก เมื่อช่วงกลางเดือน มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมาปรากฏว่ามีปลาในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณตำบลบางเสด็จ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดอ่างทอง ตายนับแสนตัว ทั้งที่ไม่มีการล่มหรือจมนของเรือน้ำตาล แต่อย่างไร การตรวจวิเคราะห์น้ำไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำให้น้ำเสียเข้าร่วม ตรวจสอบพิสูจน์ การที่ปลาตายเป็นจำนวนมากไม่ได้เกิดจากน้ำตาลทรายดิบแต่อย่างไร จำเลย ที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายของโจทก์ที่ ๑ ถึงที่ ๔ เพราะเป็นค่าเสียหายอันไม่เกี่ยวข้อง กับการกระทำของจำเลยที่ ๓ ส่วนค่าเสียหายที่เป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง ของโจทก์ที่ ๔ จำนวน ๑,๗๐๐,๖๓๖.๕๐ บาท ของโจทก์ที่ ๕ จำนวน ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท และของโจทก์ที่ ๖ จำนวน ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย ดังกล่าว เพราะเป็นค่าเสียหายอันไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำของจำเลยที่ ๓ โจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๖ ไม่ใช่ผู้ถูกกระทบสิทธิ ผู้เสียหายที่แท้จริงคือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง โจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๖ จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๓ ค่าใช้จ่ายในการประเมินความเสียหายของทรัพยากร

ประมงจำนวน ๑๔,๔๙๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าเสียหายที่ไม่แน่นอน เป็นเพียงการคาดว่า
จะเกิดขึ้นและไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าเสียหายอันแท้จริง โจทก์ที่ ๒ จึงไม่มีสิทธิเรียก
ค่าเสียหายในส่วนนี้ จำเลยที่ ๓ เป็นเพียงเจ้าของผู้ครอบครองเรือยูอี ๓๕ ซึ่งจำเลยที่ ๔
ได้เช่า (ยืม) มาขนส่งน้ำตาลทรายดิบ จำเลยที่ ๔ เป็นผู้ว่าจ้างจำเลยที่ ๑ ลากจูงเรือ
ของจำเลยที่ ๓ ไปเกยตื้นทำให้เกิดเหตุคดีนี้ และการกู้เรือยูอี ๓๕ จำเลยที่ ๔ ว่าจ้าง
จำเลยที่ ๕ ทำการกู้เรือ จำเลยที่ ๓ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด ขอให้ยกฟ้อง
จำเลยที่ ๔ ให้การว่า จำเลยที่ ๓ รับจ้างขนส่งช่วงน้ำตาลทรายดิบจาก
จำเลยที่ ๔ จำนวน ๓,๘๕๐ ตัน จำเลยที่ ๓ เป็นผู้จัดจำนวนเรือลำเลียงและน้ำหนัก
บรรทุก จำเลยที่ ๓ นำเรือยูอี ๓๕ ซึ่งอยู่ในสภาพผุกร่อนไม่เหมาะสมในการใช้งานมา
บรรทุกขนส่งน้ำตาลทรายดิบ โดยมีจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำการในทางการที่จ้างของ
จำเลยที่ ๓ เป็นผู้ควบคุมเรือและควบคุมจำนวนน้ำหนักการบรรทุกน้ำตาลทรายดิบลงใน
เรือยูอี ๓๕ จำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๔ ว่าจ้างเรือยนต์ลากจูงชื่อนิมิตรรุ่งเรืองของจำเลยที่ ๑
ลากจูงเรือพ่วงของจำเลยที่ ๓ เมื่อเกิดเหตุเรือยูอี ๓๕ จมลงพร้อมน้ำตาลทรายดิบ ๖๕๐ ตัน
จำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้รับจ้างขนส่งและเป็นเจ้าของผู้ควบคุมดูแลการขนส่งต้องรับผิดชอบ

กู้เรือ แต่จำเลยที่ ๓ ไม่ยอมกู้เรือโดยแจ้งแก่จำเลยที่ ๔ ว่าหากจำเลยที่ ๔ ไม่กู้เรือ จำเลยที่ ๓ จะไม่จัดส่งน้ำตาลทรายดิบที่บรรทุกไว้โดยเรือของจำเลยที่ ๓ ขึ้นเรือใหญ่อันจะเกิดความเสียหายแก่จำเลยที่ ๔ เป็นเงินวันละประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๔ จึงอยู่ในสถานะต้องดำเนินการตามข้อเรียกร้องของจำเลยที่ ๓ โดยจำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๕ ติดต่อกับจำเลยที่ ๔ เพื่อให้จำเลยที่ ๔ ออกเงินค่าจ้างไปก่อน จำเลยที่ ๔ ตรวจสอบหลักฐานการเป็นผู้ประกอบธุรกิจการกู้เรือ ประสิทธิภาพ และความรู้ความสามารถของจำเลยที่ ๕ อย่างเช่นวิญญูชนจะพึงกระทำด้วยความระมัดระวัง อีกทั้งการทำสัญญาจ้างกู้เรืออยู่ ๓๕ จำเลยที่ ๔ กำชับให้จำเลยที่ ๕ จัดหาบุคคลผู้ชำนาญการและเครื่องมืออุปกรณ์ในการกู้เรือให้ทันสมัยไม่ให้เกิดความเสียหาย จำเลยที่ ๔ ได้ใช้ความระมัดระวังและพยายามจัดจ้างผู้ที่มีวิชาชีพและประสบการณ์เป็นผู้ทำการกู้เรือ โจทก์ทั้งหกจึงไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยที่ ๔ ให้ร่วมรับผิดชอบ โจทก์ทั้งหกอ้างผลการตรวจสอบวิจัยและวิเคราะห์โดยห้องทดลองถึงสาเหตุน้ำในแม่น้ำเน่าเสียและมีปลาในกระชังที่เกษตรกรเลี้ยงไว้ตาย โดยสรุปว่าเกิดจากเหตุเรื่อน้ำตาลล้น ข้อมูลการวิจัยและวิเคราะห์ไม่สามารถรับฟังและเชื่อถือได้เนื่องจากปัจจัยในห้องทดลองกับสภาพการปนเปื้อนของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ตลอดจนการไหล

- ๑๔ -

ของน้ำในท้องทดลองกับสภาพการไหลของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่แท้จริงต่างกันโดยสิ้นเชิง อีกทั้งการตรวจสอบและผลสรุปที่ชี้ว่าการเน่าเสียของแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่เกิดเหตุเกิดจาก เรือน้ำตาลล่มก็ไม่โปร่งใส ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงสาเหตุเบื้องต้นที่ทำให้แม่น้ำเน่าเสีย ว่าไม่ได้เกิดจากเรือน้ำตาลล่ม จึงเป็นเหตุให้เกิดการประท้วงปิดถนน นอกจากนี้สภาพน้ำ บริเวณที่เกิดเหตุเรือล่มและที่ห่างไปเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร น้ำมิได้เกิด การเน่าเสียและมีได้มีการตายของปลาในกระชัง ขณะที่จำเลยที่ ๕ ทำการกู้เรือ นั้น น้ำตาลทรายดิบที่จมลงพร้อมเรือยู่อี ๓๕ ได้ละลายไปหมดแล้ว กรณีจึงไม่เกี่ยวข้องกับ การกู้เรือและมีการสูบน้ำตาลทรายดิบลงแม่น้ำ จำเลยที่ ๔ ไม่มีส่วนรู้เห็นสั่งการหรือ ร่วมกับจำเลยที่ ๕ ในการกู้เรือยู่อี ๓๕ โจทก์ทั้งหกทราบข่าวการล่มของเรือยู่อี ๓๕ มาตั้งแต่ต้น แต่เพิกเฉยละเลยต่อการทำหน้าที่เข้าจัดการดูแลตรวจสอบเหตุและสภาพน้ำ ในแม่น้ำตรงบริเวณที่เกิดเหตุโดยทันที เพื่อบำบัดแก้ไข พื้นฟูสภาพน้ำมิให้เกิดเป็นสาธารณภัย อันเป็นหน้าที่โดยตรงของโจทก์ทั้งหก ถือได้ว่าโจทก์ทั้งหกต่างมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดความเสียหายไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าจำเลยที่ ๔ โจทก์ทั้งหกจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ไม่ปรากฏว่าปลาใน ธรรมชาติตายไปเป็นจำนวนเท่าใด โจทก์ที่ ๒ ตั้งค่าเสียหายตามใจชอบ นอกจากนี้ค่าเสียหาย

- ๑๕ -

ของโจทก์ที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นค่าเสียหายเกินจริง และเป็นค่าเสียหายซ้ำซ้อน
จำเลยที่ ๔ มิได้เป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบความเสียหายแต่อย่างใด
ขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ ๕ ให้การว่า โจทก์ทั้งหกใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต โจทก์ทั้งหก
จึงไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์ที่ ๓ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโจทก์ที่ ๑ ตามกฎหมาย โจทก์ที่ ๓
ย่อมมีอำนาจดำเนินการแทนโจทก์ที่ ๑ การที่โจทก์ที่ ๑ และที่ ๓ มาฟ้องในเหตุเดียวกัน
เป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายซ้ำซ้อนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ ๕ ได้รับการว่าจ้าง
จากจำเลยที่ ๔ ให้กู้เรือ ส่วนจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ไม่มีนิติสัมพันธ์ใดๆ กับจำเลย
ที่ ๕ หากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์รายใด จำเลยที่ ๕ ก็ไม่ต้อง
รับผิดชอบร่วมด้วย จำเลยที่ ๕ เข้าทำการกู้เรือห่างจากวันที่เรือจม ๑๐ วัน น้ำตาลทรายดิบ
ในเรือจึงละลายและถูกน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาพัดไปแล้ว เหลือน้ำตาลทรายดิบตกค้างในเรือ
ไม่ถึงร้อยละ ๑๐ โดยน้ำตาลทรายดิบร้อยละ ๙๐ ได้ระบายและกระแสน้ำได้พัดพาไปออก
สู่ทะเล ต่อมาวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ เกิดเหตุปลาที่เลี้ยงในกระชังตายบริเวณหน้าโรงงาน
ผลิตผงชูรสอายุโนะทาการะ ซึ่งห่างจากจุดที่เรือยู่ ๓๕ จม ๑๒ กิโลเมตร เหตุที่ปลาตาย

จึงไม่ใช่ความผิดของจำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๕ ทำการกู้เรือยู่อี ๓๕ ถูกต้องตามหลักวิชาการ มิได้เป็นผู้ทำให้เกิดน้ำเสียหรือสภาพแวดล้อมเป็นพิษ น้ำเน่าเสียบริเวณหน้าโรงงานผลิต ผงชูรสอายุโนะทาการะ เป็นเหตุให้ปลาในกระชังตายจำนวนมากมิใช่เกิดจากสาเหตุ การกู้เรือยู่อี ๓๕ ของจำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๕ จึงไม่ต้องรับผิดชอบในเหตุที่แม่น้ำเจ้าพระยา มีสภาพแวดล้อมที่เสียหาย เป็นพิษและปลาตาย โจทก์ที่ ๑ ไม่มีสิทธิเรียกค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและวัสดุ เพราะโจทก์ที่ ๑ มีหน้าที่ต้องบริการ ประชาชน เมื่อเกิดเหตุน้ำเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา โจทก์ที่ ๑ ย่อมมีหน้าที่ต้องดำเนินการ แก้ไขโดยมีงบประมาณแผ่นดินสนับสนุน ที่โจทก์ที่ ๑ เรียกค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเสีย บริเวณที่เกิดเหตุ ตามความเป็นจริงมีค่าใช้จ่ายไม่ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท ทั้งมีการเรียกค่า วิเคราะห์น้ำเสียซ้ำซ้อนอีก สำหรับค่าสัญญาจ้างหาค่าสัมประสิทธิ์การละลายของน้ำตาล จำนวน ๓๙๙,๓๗๗.๕๒ บาท ไม่เป็นความจริงและเกินกว่าที่จ่ายจริง ส่วนค่าแรงงาน จำนวน ๑๑๓,๐๕๙.๕๐ บาท ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจ่ายในกรณีใด โจทก์ที่ ๑ เสียหาย ไม่เกินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท โจทก์ที่ ๒ เรียกค่าเสียหายเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวิเคราะห์น้ำ ค่าใช้จ่ายในการออกสำรวจตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ รวมค่าเสียหายทั้งสิ้น

๑๕๐,๙๕๗.๑๐ บาท แต่ค่าเสียหายที่แท้จริงของโจทก์ที่ ๒ ไม่เกินจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท

โจทก์ที่ ๓ เรียกค่าเสียหายจำนวน ๒๗,๓๑๓ บาท เป็นการเรียกค่าเสียหายซ้ำซ้อนและ

ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายจริง โจทก์ที่ ๔ เรียกค่าเสียหายเกินกว่าความเป็นจริง และมีได้บรรยาย

ให้ชัดเจนว่าช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังทั้งหมดก็ร้ายและอาจไม่ได้จ่ายจริง

อีกทั้งค่าบำบัดน้ำเสียจำนวน ๕,๐๘๒,๕๐๐ บาท เป็นการเรียกค่าเสียหายที่เคลือบคลุม

มิได้บรรยายให้ชัดเจนถึงเหตุและการจ่ายค่าเสียหาย โจทก์ที่ ๕ เรียกค่าเสียหายซ้ำซ้อน

กับโจทก์ที่ ๔ โดยไม่มีการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังจริง เอกสาร

การเบิกจ่ายตามเอกสารท้ายฟ้องไม่ใช่เอกสารที่จะพิสูจน์ว่าโจทก์ที่ ๕ จ่ายเงินให้เกษตรกร

จริง โจทก์ที่ ๖ เรียกค่าเสียหายซ้ำซ้อนกับโจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ค่าใช้จ่ายเป็นเงิน

ช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังจำนวน ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท มิได้มีการจ่ายจริง

ไม่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังคนใดได้รับความช่วยเหลือจากโจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๖ โจทก์

ที่ ๒ เรียกค่าเสียหายเป็นค่าพันธุ์ปลาของสถาบันวิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและสถานีประมง

น้ำจืดจังหวัดอ่างทองเป็นการเรียกค่าเสียหายซ้ำซ้อน และการเรียกค่าเสียหายในส่วนที่เป็น

ค่าใช้จ่ายในการประเมินความเสียหายของทรัพยากรประมงจำนวน ๑๔,๔๙๐,๐๐๐ บาท

เป็นการเรียกค่าเสียหายตามอำเภอใจถือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชดใช้ค่าเสียหาย

ให้โจทก์ที่ ๑ จำนวน ๔๘๖,๔๗๕.๕๐ บาท ให้โจทก์ที่ ๒ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ให้โจทก์ที่ ๔ จำนวน ๖,๗๘๓,๑๓๖.๕๐ บาท ให้โจทก์ที่ ๕ จำนวน ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท

และให้โจทก์ที่ ๖ จำนวน ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี

ของต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑) เป็นต้นไป

จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ กับให้จำเลยทั้งห้าร่วมกัน

ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ โดยกำหนดค่าทนายความ

๒๐,๐๐๐ บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนเท่าจำนวนทุนทรัพย์ที่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔

ที่ ๕ และที่ ๖ ขณะคดี ให้ยกฟ้องโจทก์ที่ ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ที่ ๓

กับจำเลยทั้งห้าให้เป็นพับ

โจทก์ทั้งหกและจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๕ อุทธรณ์ โดยจำเลยที่ ๔ และที่ ๕

ได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ทั้งหมด

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า เฉพาะในส่วนของโจทก์ที่ ๒ และ

- ๑๙ -

ที่ ๔ ให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ที่ ๒ จำนวน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แก่โจทก์ที่ ๔ จำนวน ๖,๙๐๒,๗๔๓.๐๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี
ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๐ และให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชำระ
ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินค่าเสียหายที่จำเลยทั้งห้าต้องชำระแก่โจทก์ที่ ๑
ที่ ๕ และที่ ๖ ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น นับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป
จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตาม
คำพิพากษาศาลชั้นต้น ยกอุทธรณ์ในส่วนของโจทก์ที่ ๓ คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์แก่
โจทก์ที่ ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ

โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ กับจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๕ ฎีกา โดยจำเลยที่ ๔
และที่ ๕ ได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นฎีกาทั้งหมด

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริง
รับฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๐ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ควบคุมและขับ
รถยนต์ซื่อนิมิตรรุ่งเรืองลากจูงเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบมา ๔ ลำ โดยมีเรือยูอี ๓๕
พ่วงเป็นลำสุดท้าย ไปตามแม่น้ำเจ้าพระยา มีทิศทางจากจังหวัดอ่างทองมุ่งหน้าไปยัง

- ๒๐ -

กรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๔ รับจ้างขนส่งน้ำตาลทรายดิบดังกล่าวจากบริษัทไทยรุ่งเรือง
จำกัด โดยจำเลยที่ ๔ ทำหนังสือว่าจ้าง (ขอยืมเรือ) เรือยู่อี ๓๕ จากจำเลยที่ ๓
ขณะเกิดเหตุเรือยู่อี ๓๕ บรรทุกน้ำตาลทรายดิบหนัก ๖๕๐ ตัน จำเลยที่ ๒ เป็น
นายท้ายประจำเรือทำหน้าที่ควบคุมเรือหรือบังคับเรือยู่อี ๓๕ ในวันดังกล่าวเวลา
๑๑.๓๐ นาฬิกา จำเลยที่ ๑ ขับเรือยนต์ชื่อนิมิตรุ่งเรืองลากจูงเรือฟ่งบรรทุก
น้ำตาลทรายดิบทั้ง ๔ ลำ มาถึงบริเวณตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัด
อ่างทอง จำเลยที่ ๑ ขับเรือยนต์ดังกล่าวไปในทิศทางที่มีร่องน้ำตื้นเขินเป็นเหตุให้ท้องเรือ
ยู่อี ๓๕ เกยตื้นและท้องเรือได้รับความเสียหาย น้ำรั่วไหลเข้าไปในลำเรือ ซึ่งต่อมาเรือ
ยู่อี ๓๕ จมลงใต้น้ำ จำเลยที่ ๔ ว่าจ้างให้จำเลยที่ ๕ ทำการกู้เรือยู่อี ๓๕ ตามหนังสือ
สัญญาจ้างกู้เรือเอกสารหมายเลข จ.๒๕ จำเลยที่ ๕ เริ่มกู้เรือเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐
แล้วเสร็จวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยการกู้เรือของจำเลยที่ ๕ ใช้เครื่องสูบลูก
น้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่ในเรือดังกล่าวออกทิ้งในแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อให้น้ำหนักของเรือเบา
และดำเนินการกู้เรือ หลังจากนั้นวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ จึงพบว่ามีปลาเริ่มตายห่างจาก
จุดที่เรือจมประมาณ ๑๒ กิโลเมตร โดยเฉพาะปลาของเกษตรกรที่เลี้ยงไว้ในกระชังในหลาย

อำเภอของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองตายเป็นจำนวนมาก

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๓ ประการแรกว่า โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ เคลือบคลุมหรือไม่ โดยจำเลยที่ ๓ ฎีกาว่า โจทก์ดังกล่าวบรรยายฟ้องแต่เพียงว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ละเว้นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ โดยจำเลยทั้งสองดังกล่าวร่วมกันลากจูงเรือยู้ ๓๕ บรรทุกน้ำตาลทรายดิบเกินกว่าน้ำหนักที่กำหนด ทำให้สินค้าที่บรรทุกมาไหลปนเป็นเหตุให้น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาได้รับความเสียหาย โดยโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ ไม่ได้บรรยายให้แจ้งชัดว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มีลักษณะเป็นการประมาทเลินเล่อหรือจงใจอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้จำเลยที่ ๓ ไม่เข้าใจคำฟ้องของโจทก์ดังกล่าวว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ละเว้นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างไร เห็นว่า โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ควบคุมและขับเรือยนต์ชื่อนิมิตร รุ่งเรืองเป็นเรือลากจูง ส่วนจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ควบคุมเรือยู้ ๓๕ ซึ่งเป็นเรือของจำเลยที่ ๓ โดยจำเลยที่ ๒ เป็นนายท้ายเรือทำหน้าที่ควบคุมบังคับเรือยู้ ๓๕ บรรทุกน้ำตาลทรายดิบหนัก ๖๕๐ ตัน จำเลยที่ ๑ จงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ใช้ความระมัดระวังในการลากจูง

เรือยูอี ๓๕ จนเป็นเหตุให้ท้องเรือยูอี ๓๕ ชนกับหินใต้ท้องน้ำทำให้น้ำไหลเข้าไปในลำเรือ
จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ควบคุมเรือยูอี ๓๕ บรรทุกน้ำตาลทรายดิบหนัก ๖๕๐ ตัน เกินกว่า
ที่ได้รับอนุญาตให้บรรทุกจึงเป็นเหตุให้ท้องเรือยูอี ๓๕ ชนกับหินใต้ท้องน้ำเป็นเหตุให้น้ำ
ไหลเข้าไปในลำเรือและเกิดเหตุเป็นคดีนี้ขึ้น การบรรยายฟ้องของโจทก์ดังกล่าวเป็นการ
บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกันจงใจหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้เรือ
ยูอี ๓๕ ได้รับความเสียหายและมีน้ำเข้าไปในเรือจนเป็นเหตุให้เรือจมลง ซึ่งผลจาก
การกระทำดังกล่าวต่อมาจำเลยที่ ๕ เข้าไปกู้เรือยูอี ๓๕ โดยใช้เครื่องสูบลูกตาลทรายดิบ
ที่เป็ยกปนเลนลงในแม่น้ำเจ้าพระยาก่อให้เกิดมลพิษและความเสียหายดังกล่าวขึ้น จำเลยที่ ๓
ในฐานะเป็นนายจ้างของจำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบในเหตุดังกล่าว ดังนั้นจำเลยที่ ๓
ย่อมเข้าใจคำฟ้องของโจทก์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งจำเลยที่ ๓ ได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดี
ในหลายประเด็น ดังนี้คำฟ้องของโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ จึงได้บรรยาย
โดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ดังกล่าวและคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็น
หลักแห่งข้อหานั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง
แล้ว ฟ้องโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ จึงไม่เคยือบคลุม

ปัญหาต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ ๓ และที่ ๕ ประการต่อไปว่า

สาเหตุที่ปลาในแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งปลาในกระชังของเกษตรกรตายเป็นจำนวนมาก
เกิดจากน้ำตาลทรายดิบ ๖๕๐ ตัน ที่บรรทุกมากับเรือยูอี ๓๕ จมแล้วน้ำตาลดังกล่าว
ได้แพร่กระจายปะปนกับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาตามที่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖
ฟ้องหรือไม่ โดยจำเลยที่ ๓ และที่ ๕ ฎีกาทำนองว่า เหตุดังกล่าวไม่ได้เกิดจาก
น้ำตาลทรายดิบที่บรรทุกมากับเรือยูอี ๓๕ แต่เกิดจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานผลิต
ผงชูรสอายุโนะทาการะ ในข้อนี้โจทก์ที่ ๑ มีนายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีโจทก์ที่ ๑
เบิกความว่า หลังเกิดเหตุโจทก์ที่ ๑ ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อหาสาเหตุว่าปลาตายจำนวนมาก
เกิดจากสาเหตุใด โดยได้ร่วมดำเนินการกับโจทก์ที่ ๒ ว่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการย่อยสลายของน้ำตาล เพื่อดูว่าเมื่อน้ำตาลปนเปื้อนกับน้ำ
ในแม่น้ำและมีการย่อยสลายของน้ำตาลแล้วจุลินทรีย์จะใช้ออกซิเจนในแม่น้ำในอัตรา
ความรวดเร็วขนาดใด เมื่อได้ศึกษาและตรวจสอบแล้วพบว่าค่าของออกซิเจนลดลง
เป็นศูนย์ มีระยะทางประมาณ ๑๒ กิโลเมตร จากจุดเกิดเหตุเรือฟางบรรทุก
น้ำตาลทรายดิบล่ม ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าปริมาณออกซิเจนจะลดน้อยลงเรื่อยๆ

และเป็นศูนย์ที่ตำบลท่าเสด็จ และพบปริมาณน้ำตาลในช่วงก่อนที่เรือจะจมเพียง ๑ ถึง ๒.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร เมื่อผ่านจุดที่เรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มไปแล้ว ปริมาณน้ำตาลในแม่น้ำเจ้าพระยาจะเพิ่มสูงขึ้นถึง ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นการบ่งชี้ว่า น้ำตาลที่เพิ่มขึ้นในแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้จุลินทรีย์ย่อยสลายน้ำตาลโดยการใช้ออกซิเจน เป็นเหตุให้ออกซิเจนในแม่น้ำลดลง นอกจากนั้นพยานยังได้ตรวจสอบว่ามีสาเหตุอื่น นอกจากเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มหรือไม่ ซึ่งพยานและเจ้าหน้าที่กระทรวง อุตสาหกรรมร่วมกับวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยดำเนินการตรวจสอบโรงงานผลิต ผงชูรสด้วยกัน ผลการตรวจวิเคราะห์ข้อมูลบำบัดน้ำเสียโดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ ตามเอกสารหมาย จ.๓๓ และรายงานของโจทก์ที่ ๑ เอกสารหมาย จ.๓๔ พบว่าสาเหตุที่ออกซิเจนในแม่น้ำเจ้าพระยาลดลงเป็นจำนวนมาก ไม่น่าเกิดจากโรงงานผลิตผงชูรสเนื่องจากขณะเกิดเหตุโรงงานดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการ โรงงานปิดอยู่ นอกจากนั้นโรงงานมีบ่อบำบัดน้ำเสียขนาด ๒๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร แต่มีน้ำเสียจากโรงงานเพียง ๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โรงงานผลิตผงชูรสจึงสามารถ เก็บน้ำเสียโดยไม่มีเหตุจำเป็นต้องระบายน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยา หากน้ำเสียเกิดจาก

โรงงานผลิตผงชูรสก็จะพบว่ามีการโปแตสเซียมและฟอสฟอรัสปะปนอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยา
จำนวนมาก แต่จากการสำรวจแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงดังกล่าวพบว่าปริมาณฟอสฟอรัสและ
โปแตสเซียมอยู่ในระดับปกติ พยานโจทก์ปากนายสุพัฒน์แม้จะเป็นอธิบดีกรมควบคุม
มลพิษซึ่งเป็นโจทก์ที่ ๑ คดีนี้ แต่พยานดังกล่าวก็ทำหน้าที่ในการตรวจสอบหาสาเหตุ
ดังกล่าวตามภาระหน้าที่ของตนอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนั้นนายทองแรม ศีลวัตร
ประมงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเบิกความว่า ได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อ
ช่วยเหลือชาวประมงและหาสาเหตุของปลาที่ตาย ผลการตรวจสอบเบื้องต้นของ
สำนักงานประมงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทราบว่าเหตุที่ปลาตายไม่ได้เกิดจากสารเคมี
แต่เกิดจากน้ำเสีย เพราะหากปลาตายเกิดจากสารเคมีปลาจะมีอาการทางประสาทคือ
ว่ายวิ้งฟุ้งไปด้านซ้ายด้านขวาอันเนื่องจากพิษของสารเคมีทำลายระบบประสาทของปลา
ทำให้ปลาตายโดยเฉียบพลันและสารเคมีที่จะทำให้ปลาตายได้นั้นจะต้องใช้เวลาประมาณ
๓ ถึง ๔ ชั่วโมง แต่จากการตรวจสอบพบว่าปลาตายเนื่องจากน้ำเสียเพราะขาดออกซิเจน
ปลาจะไม่ตายโดยเฉียบพลันแต่จะมีอาการทรมานทรมายขาดอากาศหายใจ ซึ่งจากการตรวจสอบ
ของพยานพบว่าปลาตายเกิดจากน้ำเน่าเสียขาดออกซิเจนในน้ำ พยานโจทก์ปากนายทองแรม

- ๒๖ -

เป็นเจ้าพนักงานที่มีความรู้ความสามารถดูแลการประมงในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณที่เกิดเหตุ จึงยอมทราบอาการของปลาที่ตายอันเนื่องมาจากน้ำเสียหรือสารเคมี เพราะหากสาเหตุของ ปลาตายเกิดจากโรงงานผลิตผงชูรสก็น่าจะเป็นน้ำเสียที่ปนเปื้อนสารเคมีซึ่งแตกต่างจากน้ำเสีย อันเนื่องมาจากสาเหตุอื่น อันเป็นเหตุให้น้ำขาดออกซิเจนทำให้ปลาตายเนื่องจากขาดอากาศ หายใจ นายธรรมรัตน์ คุณตะเทพ นักวิจัยและเป็นอาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเปิดเผยว่า พยานได้รับการว่าจ้างจากโจทก์ที่ ๑ ให้ทำการ ตรวจสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายตัวของน้ำตาลมีวัตถุประสงค์ในการทดลอง เพื่อทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์โดยได้จัดทำแบบจำลองหาลักษณะการละลายน้ำตาล และการตรวจหาค่าสัมประสิทธิ์การย่อยสลายน้ำตาลตามเอกสารหมาย จ.๓๔ ด้วยการ นำน้ำตาลทรายดิบชนิดเดียวกันกับที่บรรจุมาในเรือฟุ้งบรรจุน้ำตาลทรายดิบที่ลุ่ม จำลอง การไหลของน้ำในลำรางโดยใช้น้ำประปามาทดลองเพื่อหาค่าการละลายในการกระจายตัว ของน้ำตาล จากการทดลองพบว่าระยะทางในลำรางที่ทดลอง หากระยะทางมากขึ้นน้ำตาล จะลดลงเรื่อยๆ และมีการทดลองหาอัตราการแพร่กระจายของน้ำตาลโดยการชั่งน้ำหนัก น้ำตาลที่ค่อยๆ ลดลงตามระยะเวลาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการแพร่กระจายและการกระจาย

ตัวของน้ำตาลขึ้นอยู่กับความเร็วของน้ำเพื่อนำไปใช้คำนวณการแพร่กระจายของน้ำตาล หากน้ำมีน้ำตาลอยู่จำนวนมากก็จะทำให้ค่าออกซิเจนในน้ำลดลง พยานได้ทำรายงานผลสรุป การทดลองตามรายงานฉบับสมบูรณ์การจัดทำแบบจำลองหาลักษณะการละลายน้ำตาลและการตรวจหาค่าสัมประสิทธิ์การย่อยสลายน้ำตาลเอกสารหมายเลข จ.๓๔ ซึ่งผลจากการทดลองดังกล่าวแสดงว่าน้ำตาลทรายดิบเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ละลายในแม่น้ำเจ้าพระยาแล้วย่อมมีผล ทำให้ออกซิเจนในแม่น้ำลดลงได้อย่างแน่นอน นายเชาว์ นกอยู่ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม พยานโจทก์ที่ ๑ เบิกความว่า ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หมวด ๒ ประเภทและมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินข้อ ๔ ระบุว่า คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ ประเภทที่ ๒ ต้องมีมาตรฐานใน (๔) ออกซิเจนละลาย (DO) มีค่าไม่น้อยกว่า ๖.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร และ (๕) (BOD) มีค่าไม่เกินกว่า ๑.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร ตามประกาศ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน เอกสารหมายเลข จ.๓๑ หากปริมาณออกซิเจนในน้ำมีจำนวน มากแหล่งน้ำนั้นก็จะเป็น้ำที่มีคุณภาพดีเนื่องจากปริมาณออกซิเจนละลายอยู่มาก ซึ่งค่า ตั้งแต่ ๖.๐ มิลลิกรัมต่อลิตรเป็นค่าที่ได้มาตรฐานสิ่งมีชีวิตเจริญเติบโตได้ดีในน้ำ ส่วนค่า

BOD ซึ่งหมายความถึงค่ามาตรฐานความสกปรกในรูปของสารอินทรีย์ที่ละลายอยู่ในน้ำ หากมีจำนวนมากก็จะทำให้น้ำไม่มีคุณภาพจึงกำหนดค่า BOD ให้มีจำนวนน้อยโดยมีค่าไม่เกินกว่า ๑.๕ มิลลิกรัมต่อลิตรน้ำจึงจะมีคุณภาพได้มาตรฐาน พยานเก็บตัวอย่างน้ำ บริเวณที่เกิดเหตุในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากในช่วงดังกล่าวพบว่ามีปลาตาย เป็นจำนวนมาก ในวันดังกล่าวพบว่าน้ำเสียไหลไปรวมกันอยู่ที่อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา มีค่า BOD ปริมาณ ๓๗.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งถือว่ามีจำนวนมาก เป็นค่าความสกปรกของสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาสูงมากและพบว่าค่า DO อยู่ที่ ๑.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมีจำนวนปริมาณน้อยเท่ากับมีออกซิเจนละลายในแม่น้ำน้อยมาก ถือว่าน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากและยังได้ตรวจสอบน้ำหลังจากวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ อีกหลายวัน พยานได้ทำรายงานการดำเนินงานกรณีปลาตายในแม่น้ำเจ้าพระยาตาม เอกสารหมาย จ.๓๒ นอกจากนั้นยังได้มีการตรวจค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ พบว่าตัวอย่างน้ำดังกล่าวเข้าสู่ภาวะปกติจึงทำให้ค่า ออกซิเจนละลายในน้ำมีคุณภาพดีกว่าในวันที่ ๑๓ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยปรากฏค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ประมาณ ๓ ถึง ๔ มิลลิกรัมต่อลิตร

พยานจึงมีความเห็นว่าสาเหตุที่ปลาในแม่น้ำเจ้าพระยาตายเนื่องจากค่าปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) มีปริมาณน้อยอันเนื่องมาจากมีปริมาณน้ำตาลละลายลงในแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นเหตุให้ปริมาณออกซิเจนที่ละลายอยู่ในแม่น้ำมีจำนวนลดน้อยลงไปด้วย นอกจากนั้นพยานยังได้ไปตรวจสอบที่โรงงานผลิตผงชูรสว่ามีการปล่อยน้ำเสียอันเป็นเหตุให้ปลาตายจำนวนมากดังที่มีผู้ร้องเรียนหรือไม่ เมื่อไปตรวจสอบร่วมกับคณะกรรมการอื่นๆ ไม่พบความเชื่อมโยงของการปล่อยน้ำเสียอันจะเป็นเหตุให้ปลาในกระชังหรือในแม่น้ำในช่วงดังกล่าวตายแต่อย่างใด จึงมีความเห็นว่าโรงงานผลิตผงชูรสไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาเหตุของปลาในกระชังหรือในแม่น้ำเจ้าพระยาตายในช่วงที่มีการตรวจสอบพบน้ำตาลปนเปื้อนอยู่ในแม่น้ำดังกล่าว และเพื่อให้เกิดความแน่ชัดยิ่งขึ้น โจทก์ที่ ๑ จึงว่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียทำการตรวจวิเคราะห์อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งผลการทดลองโดยนำน้ำตาลทรายดิบประเภทเดียวกันกับที่บรรทุกมากับเรือยูอี ๓๕ มาทดลองสรุพบว่าน้ำตาลเป็นสาเหตุที่ทำให้ออกซิเจนลดลง ซึ่งเท่ากับว่าโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ ได้นำสืบพยานซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในการตรวจวิเคราะห์น้ำ รวมทั้งได้มีการทดลองในห้องทดลองโดยได้ข้อเท็จจริงว่าน้ำตาลเป็นสาเหตุที่ทำให้ออกซิเจนในแม่น้ำลดลง เมื่อออกซิเจนลดลงจึงทำให้ปลาตาย

ในขณะที่จำเลยที่ ๓ และที่ ๕ ไม่มีพยานมานำสืบหักล้างว่า เหตุดังกล่าวไม่ได้เกิดจาก น้ำตาลทรายดิบตั้งที่พยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความและได้มีการทดลองโดยสถาบันเทคโนโลยี แห่งเอเชียซึ่งเป็นการทดลองในทางวิทยาศาสตร์และใช้อ้างอิงได้ หากจำเลยที่ ๓ และที่ ๕ เห็นว่าไม่ถูกต้องอย่างไรแล้วก็ชอบที่จะนำสืบนักวิชาการอื่นหักล้างผลการทดลองดังกล่าวได้ แต่ก็ได้ดำเนินการเช่นนั้นไม่ เมื่อพิจารณาถึงน้ำตาลทรายดิบที่บรรทุมากับเรือยูอี ๓๕ มีปริมาณมากถึง ๖๕๐ ตัน การที่น้ำตาลดังกล่าวรั่วไหลปนลงในแม่น้ำเจ้าพระยา จึงเชื่อว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้น้ำเน่าเสียอันเป็นเหตุให้ออกซิเจนในแม่น้ำลดน้อยลงทำให้ปลาตาย จำนวนมาก แม้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เริ่มพบว่าปลาตายห่างจากจุดที่เรือล่มประมาณ ๑๒ กิโลเมตร และเป็นระยะเวลาหลังจากเรือล่มแล้ว ๑๐ วัน ซึ่งในข้อนี้ปรากฏจาก คำเบิกความของนายธรรมรัตน์ว่า ในทางวิชาการหากมีน้ำตาลกระจายในน้ำจำนวนมาก ก็จะทำให้เกิดการเน่าเสียได้และลดค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ ในกรณีที่เรือลมน้ำตาล กระจายในแม่น้ำจำนวน ๖๕๐ ตัน ทำให้น้ำเน่าเสียได้ ไม่จำเป็นที่น้ำจะต้องเน่าเสีย บริเวณที่เรือลมน้ำตาลกระจายออกมาเพราะน้ำตาลโดยธรรมชาติจะค่อยๆ ละลายตัวเอง หากไม่มีการกวนหรือเพิ่มอุณหภูมิให้สูงขึ้น การละลายตัวของน้ำตาลจะค่อยๆ ละลายตัว

ออกมา ย่อมแสดงให้เห็นว่าเมื่อเรือยู้ ๓๕ ล่มน้ำตลทรายดิบที่อยู่ในท้องเรือมีผ้าใบคลุม
ย่อมจะต้องค่อยๆ ละลายออกมาเรื่อยๆ จนกระทั่งจำเลยที่ ๕ เข้าไปกู้เรือโดยใช้ท่อขนาด
๖ นิ้ว สูบน้ำตลทรายดิบปนเลนทิ้งในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้เวลาสูบนานถึง ๕ ชั่วโมงครึ่ง
เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมเท่ากับเป็นการกวนให้น้ำตลทรายดิบละลายเร็วขึ้นและละลายปนกับน้ำ
ตามความเร็วของน้ำที่ไหลจึงไม่จำเป็นที่บริเวณที่เรือล่มจะต้องพบปลาตายเป็นจำนวนมาก
จำเลยที่ ๕ เข้าไปกู้เรือโดยการดูดน้ำตลทรายดิบทั้งวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐ หลังเกิดเหตุ
เรือล่ม ๘ วัน เมื่อมีการดูดน้ำตลทรายดิบทิ้งและละลายปะปนกับน้ำที่ไหล การตรวจพบว่า
ปลาเริ่มตายในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นเรื่องปกติเพราะน้ำตลทรายดิบที่ละลาย
ปะปนไปในแม่น้ำตามความเร็วของน้ำที่ไหลลงไปทางทิศใต้ ย่อมทำให้ค่าของออกซิเจนตั้งแต่
จุดที่เรือล่มลดน้อยไปเรื่อยๆ จนถึงประมาณ ๑๒ กิโลเมตร ซึ่งเป็นจุดที่ตรวจพบว่า
ออกซิเจนที่ละลายในน้ำดังกล่าวมีค่าเป็นศูนย์ซึ่งเท่ากับไม่มีออกซิเจนเลยจึงเป็นเหตุให้
ปลาในกระชังของเกษตรกรและปลาในแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณดังกล่าวตาย เมื่อจำเลย
ที่ ๓ และที่ ๕ ไม่มีพยานหลักฐานในทางวิทยาศาสตร์มาหักล้างทางนำสืบของโจทก์ดังกล่าว
ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า สาเหตุที่ปลาในแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งปลาในกระชังของเกษตรกร

ตายเป็นจำนวนมากเกิดจากน้ำตาลทรายดิบ ๖๕๐ ตัน ที่บรรทุกมากับเรือยูอี ๓๕ จมลง แล้วน้ำตาลดังกล่าวได้แพร่กระจายออกปะปนกับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา เหตุดังกล่าวมิได้เกิดจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานผลิตผงชูรสตั้งที่จำเลยที่ ๓ และที่ ๕ ฎีกา ฎีกาของจำเลยที่ ๓ และที่ ๕ ข้อนี้นิ่งไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๓ ประการต่อไปว่า จำเลยที่ ๓ ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยอื่นต่อโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ หรือไม่ โดยจำเลยที่ ๓ ฎีกาว่า จำเลยที่ ๓ ไม่ใช่เจ้าของผู้ครอบครองเรือยูอี ๓๕ เหตุมิได้เกิดจากความประมาทของจำเลยที่ ๒ เพราะจำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๔ เช่าเรือยูอี ๓๕ เรือยูอี ๓๕ อยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ ๔ ซึ่งใช้เรือดังกล่าวไปบรรทุกน้ำตาล แม้จำเลยที่ ๒ จะทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมเรือยูอี ๓๕ แต่ก็กระทำการในฐานะเป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๔ จำเลยที่ ๓ ไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือสั่งการในส่วนของจำเลยที่ ๒ ได้นั้น เห็นว่า จำเลยที่ ๒ เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ ยอมรับในคำให้การว่า จำเลยที่ ๓ เป็นเจ้าของเรือยูอี ๓๕ ซึ่งจดทะเบียนเป็นเรือเดินทะเลมิใช่เรือกลใช้ลำเลียงสินค้า การที่จำเลยที่ ๓ ฎีกาว่า จำเลยที่ ๓ ไม่ใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือยูอี ๓๕ จึงถือได้ว่าเป็นการยก

ข้อกล่าวอ้างขึ้นมาใหม่ ถือว่าเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นมาก่อนมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้อง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ แม้จำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๔ เช่าเรือยู่อี ๓๕ ไปแล้วก็ตาม แต่จำเลยที่ ๓ ได้มอบหมาย ให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกจ้างของตนมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลเรือดังกล่าว จึงต้องถือว่า จำเลยที่ ๒ ยังเป็นลูกจ้างอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ ๓ เนื่องจากเรือยู่อี ๓๕ เป็นเรือ ลำเสียงขนาดใหญ่ต้องใช้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประจำเรือและต้องมีความชำนาญในการ ควบคุมเรือดังกล่าว จำเลยที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องตรวจสอบควบคุมดูแลมิให้มีการกระทำ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เรือซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูงได้ จำเลยที่ ๒ ทราบเป็น อย่างดีว่าเรือยู่อี ๓๕ ได้รับอนุญาตให้บรรทุกน้ำหนักได้ไม่เกิน ๕๕๘.๗๕ ตัน ซึ่งเป็น น้ำหนักที่ทางราชการได้กำหนดเพื่อความปลอดภัยในการบรรทุกของเรือดังกล่าว แต่ ปราบกฏว่าได้มีการนำเรือยู่อี ๓๕ ไปบรรทุกน้ำตาลทรายดิบมีน้ำหนักถึง ๖๕๐ ตัน ซึ่ง เป็นการบรรทุกน้ำหนักเกินเกือบ ๑๐๐ ตัน เมื่อพิจารณาถึงเหตุที่ทำให้เรือยู่อี ๓๕ เกยตื้น และเกิดความเสียหายขึ้นเนื่องจากร่องน้ำบริเวณดังกล่าวตื้น หากเรือยู่อี ๓๕ บรรทุกน้ำหนัก

ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด โอกาสที่ท้องเรือจะไปครูดกับหินใต้แม่น้ำย่อมเกิดได้ยาก การบรรทุก
น้ำหนักเกินถึง ๑๐๐ ตัน ย่อมทำให้เรือบรรทุกน้ำหนักมากท้องเรือย่อมกินน้ำลึกเป็นเหตุให้
ครูดกับหินใต้แม่น้ำได้ จำเลยที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมเรือจึงย่อมทราบเป็นอย่างดีว่า
เรือดังกล่าวนี้สามารถบรรทุกน้ำหนักได้เพียงใด แต่กลับปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ ปล่อยให้มีการ
บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แม้จำเลยที่ ๓ อ้างทำนองว่า เรือลำดังกล่าวนี้
เคยบรรทุกน้ำหนักมากกว่าที่ได้รับอนุญาต ทั้งต่อมายุ่งหลังทางราชการก็อนุญาตให้บรรทุก
น้ำหนักได้มากขึ้นเป็น ๘๒๑ ตัน ตามใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเอกสารหมายเลข ล.๑ นั้น
เห็นว่า แม้เรือยู่อี ๓๕ จะสามารถบรรทุกน้ำหนักได้มากกว่าที่ทางราชการอนุญาต แต่การ
เดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาผู้ควบคุมเรือคือจำเลยที่ ๒ ย่อมจะต้องใช้ความระมัดระวัง
ในการควบคุมเรือ เพราะหากบรรทุกน้ำหนักมากเกินกว่าที่กฎหมายอนุญาตย่อมจะทำให้
เรือกินน้ำลึกและท้องเรือครูดกับหินใต้แม่น้ำเจ้าพระยาได้ ดังนั้นการที่เรือยู่อี ๓๕ เคยบรรทุก
น้ำหนักเกินกว่าที่ได้รับอนุญาตจึงไม่ใช่เหตุผลที่จะมารับฟังว่า เหตุที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้มีได้
เกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๒ ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลเรือยู่อี ๓๕ รวมทั้ง
มีหน้าที่ในการควบคุมมิให้มีการบรรทุกน้ำหนักที่เกินกว่าที่ได้รับอนุญาต นอกจากนี้ศาลชั้นต้น

- ๓๕ -

ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ในคดีที่พนักงานอัยการจังหวัดอ่างทอง เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีนี้เป็นจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในคดีดังกล่าว ในความผิดต่อพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย โดยฟ้องว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คดีนี้กับพวกร่วมกันใช้เรือยู้ ๓๕ ซึ่งเป็นเรือที่ใช้เดินทะเลที่มีใช้เรือกลชนิดลำเลียงสินค้า มีเงื่อนไขและข้อกำหนดในใบอนุญาตให้ใช้เรือเดินเรือระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดตราด และระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนราธิวาส น้ำหนักบรรทุก ๕๕๘.๗๕ ตัน มาใช้บรรทุกน้ำตาลทรายดิบน้ำหนัก ๖๕๐ ตัน เดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นการร่วมกัน ใช้เรือลำดังกล่าวผิดเงื่อนไขและข้อกำหนดในใบอนุญาต ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลย ที่ ๒ และที่ ๓ คดีนี้ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๗๕ ตามสำเนาคำพิพากษาท้ายคำแก้ฎีกาของโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ ดังนี้ แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๔ เช่าเรือดังกล่าวไป แต่เมื่อจำเลยที่ ๓ ยังมอบหมายให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกจ้างของตนมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลเรือ จึงย่อมมี หน้าที่ในการควบคุมมิให้มีการบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดด้วย เมื่อการกระทำ ของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวเป็นการประมาทเลินเล่อ จำเลยที่ ๓ ในฐานะเป็นนายจ้างจึงต้อง

ร่วมรับผิดชอบในเหตุดังกล่าว จำเลยที่ ๓ จะปฏิเสธอ้างแต่เพียงว่า จำเลยที่ ๓ ให้จำเลยที่ ๔
เช่าเรือไปแล้ว จำเลยที่ ๓ ไม่มีหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับดูแลเรืออีกหาได้ไม่ จำเลยที่ ๓ จึงต้อง
ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยอื่นต่อโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ ตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑

วินิจฉัยมา ฎีกาของจำเลยที่ ๓ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ประการต่อไปว่า
จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ต้องร่วมรับผิดชอบในเหตุดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้
ตั้งที่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยมาแต่ต้นว่า เหตุที่ปลาในแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งปลาในกระชัง
ของเกษตรกรตายเกิดจากน้ำตาลทรายดิบที่บรรทุกมากับเรือยูอี ๓๕ จมลงบริเวณ
ที่เกิดเหตุ ดังนั้น การจะพิจารณาว่าจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ต้องรับผิดชอบในเหตุดังกล่าว
หรือไม่นั้น จึงต้องกลับไปพิจารณาว่าจำเลยที่ ๔ เป็นผู้รับจ้างขนส่งน้ำตาลทรายดิบ
จำเลยที่ ๔ ว่าจ้างให้จำเลยที่ ๕ ให้นำเรือดังกล่าวของจำเลยที่ ๓ ที่จำเลยที่ ๔ เช่าจาก
จำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้เช่าเรือย่อมจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากเรือ
ดังกล่าวจมต่อจำเลยที่ ๓ การดำเนินการนำเรือดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของจำเลยที่ ๔ ที่จะ
นำเรือ จำเลยที่ ๕ นำเรือดังกล่าวโดยการนำเรือดังกล่าวมาจอดที่บริเวณ

ใต้ท้องเรือที่ลงสู่ม่าน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจำเลยที่ ๕ นำสืบยืนยันว่า จำเลยที่ ๔ เป็นผู้บอกว่าจะไม่ต้องเก็บตะกอนน้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่ให้สูบทิ้งได้เลย จำเลยที่ ๕ จึงใช้เครื่องสูบลูกสูบน้ำตาลทรายดิบดังกล่าวโดยใช้ท่อขนาด ๖ นิ้ว ดูดน้ำตาลทรายดิบออกจากลำเรือเพื่อให้ น้ำหนักเรือเบาลงโดยใช้เวลาในการดูดนานถึง ๕ ชั่วโมงครึ่ง ซึ่งในข้อนี้สอดคล้องกับ คำให้การของจำเลยที่ ๕ ที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ หลังเกิดเหตุ ๒ เดือนเศษ ตามบันทึกคำให้การของพยานเอกสารหมายเลข ๘๗ โดยจำเลยที่ ๕ ให้การว่า จำเลยที่ ๕ ได้ประสานกับนายชำนาญ รุ่งรุจี ผู้ดูแลเรือสินค้าของจำเลยที่ ๔ ว่าน้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่ในเรือจะดำเนินการอย่างไร นายชำนาญแจ้งว่าหากน้ำตาลทรายดิบ เหลืออยู่ไม่มากก็ให้ดูดทิ้ง จำเลยที่ ๕ จึงได้สำรวจใต้ท้องเรือปรากฏว่าน้ำตาลทรายดิบ ปนเลนอยู่ไม่มากนักนายชำนาญจึงบอกให้จำเลยที่ ๕ ดูดทิ้งไป จึงเท่ากับว่าจำเลยที่ ๔ ทราบเป็นอย่างดีว่าภายในเรือดังกล่าวยังมีน้ำตาลทรายดิบตกค้างอยู่ในเรือแต่ก็ยังบอกให้ จำเลยที่ ๕ ดำเนินการสูบน้ำตาลทรายดิบปนเลนทิ้งลงในแม่น้ำเจ้าพระยา ในส่วนของ จำเลยที่ ๕ ซึ่งมีอาชีพรับจ้างกู้เรือ จำเลยที่ ๕ ย่อมทราบเป็นอย่างดีว่าน้ำตาลทรายดิบ ที่อยู่ในเรือเมื่อสูบลูกออกทิ้งในแม่น้ำย่อมจะต้องก่อให้เกิดมลภาวะอย่างแน่นอนโดยเฉพาะ

น้ำตาลทรายดิบมีปริมาณมากถึง ๖๕๐ ตัน แม้จำเลยที่ ๕ นำสืบทำนองว่า น้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่มีไม่มาก ก็น่าจะเป็นข้อกล่าวอ้างของจำเลยที่ ๕ เพื่อให้ตนเองไม่ต้องรับผิดชอบมากกว่า เพราะน้ำตาลทรายดิบที่บรรทุกมาน้ำหนักถึง ๖๕๐ ตัน การบรรทุกโดยมีผ้าใบปกปิด เชื่อว่า น้ำตาลทรายดิบไม่สามารถที่จะละลายจนเหลือจำนวนไม่มากดังที่จำเลยที่ ๕ กล่าวอ้าง จำเลยที่ ๕ กู้เรือโดยการสูบน้ำตาลทรายดิบตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐ แล้วตรวจพบปลาตายจำนวนมากในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ จึงเชื่อว่ามีเหตุการณ์การดูดน้ำตาลทรายดิบทิ้งลงในแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมากเช่นนั้นย่อมก่อให้เกิดน้ำเสียออกซิเจนในน้ำลดน้อยลงไปทันทีจนกระทั่งถึงจุดที่ปลาตายจำนวนมากเนื่องจากมีค่าออกซิเจนเป็นศูนย์ จึงเชื่อว่า น้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่ในเรือมีจำนวนมาก ซึ่งจำเลยที่ ๕ เบิกความว่า ต้องใช้เวลาในการดูดทิ้งนานถึง ๕ ชั่วโมงครึ่ง จำเลยที่ ๕ จึงต้องทราบเป็นอย่างดีว่าการดูดน้ำตาลทรายดิบทิ้งลงในแม่น้ำเจ้าพระยาย่อมก่อให้เกิดมลพิษเป็นเหตุให้สิ่งมีชีวิตในแม่น้ำตายและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในน้ำเป็นอย่างมาก จำเลยที่ ๕ จึงต้องใช้ความระมัดระวังไม่ดำเนินการเช่นนั้นซึ่งมีวิธีการอื่นที่จำเลยที่ ๕ สามารถดูดน้ำตาลทรายดิบไปทิ้งบนบกโดยการต่อท่อสูบน้ำขึ้นก็ทำเช่นนั้น

ได้ แต่จำเลยที่ ๕ ก็หาทำเช่นนั้นไม่เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือเวลาในการดำเนินการกู้เรือเพิ่มขึ้น ในส่วนของจำเลยที่ ๔ ก็เช่นเดียวกัน เมื่อจำเลยที่ ๔ เป็นผู้ควบคุมการขนส่งสินค้าให้แก่บริษัทอื่น จำเลยที่ ๔ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบป้องกันดูแลมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น เมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้วก็ต้องมาตรวจสอบควบคุมดูแลการกู้เรือมิให้ก่อให้เกิดความเสียหายด้วยการดูตายน้ำตาลทรายดิบจำนวนมากทิ้งลงในแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นการกระทำที่ละเลยไม่ดูแลหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการร่วมกับจำเลยที่ ๕ และจำเลยอื่นในการก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ จึงต้องร่วมรับผิดชอบในเหตุดังกล่าว ฎีกาของจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยที่ ๔ ฎีกาทำนองว่าโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ เพิกเฉยไม่ดำเนินการแก้ไขป้องกันมิให้เหตุดังกล่าวเกิดขึ้นต่างๆ ที่ได้รับแจ้งเหตุแล้วนั้น เห็นว่า เมื่อเกิดเหตุเรือบรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มในแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นหน้าที่ของจำเลยทั้งห้าต้องรีบแจ้งเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องและจำเลยดังกล่าวต้องร่วมกันรีบดำเนินการแก้ไขกู้เรือขึ้นโดยเร็ว แต่เหตุดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการปล่อยปละละเลยของจำเลยทั้งห้าเองที่มีได้ดำเนินการกู้เรือให้ถูกต้องตามวิธีการโดยการไม่นำน้ำตาลทรายดิบที่เหลืออยู่ในเรือจำนวนมากสูบทิ้งลงไป

- ๔๐ -

ในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งหากจำเลยทั้งห้ามิได้ดำเนินการดังกล่าว ความเสียหายที่เกิดขึ้นก็จะไม่มากดังที่ปรากฏในทางนำสืบของโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ คดีนี้ ทั้งทางนำสืบของจำเลยที่ ๔ ก็มีได้นำสืบให้เห็นว่าจำเลยที่ ๔ กับพวกได้มีการแจ้งเหตุให้โจทก์ดังกล่าวซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมดังกล่าวทราบแต่อย่างใด คงปรากฏข้อเท็จจริงแต่เพียงว่าได้มีการแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเท่านั้น กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึงที่ ๖ เพิกเฉยอันเป็นเหตุก่อให้เกิดความเสียหายดังที่จำเลยที่ ๔ ฎีกาแต่ประการใด ฎีกาของจำเลยที่ ๔ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ที่ ๑ ว่า จำเลยทั้งห้าต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายในส่วนที่เป็นค่าเบียดเบียน ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ทำการเก็บตัวอย่างน้ำ รวมจำนวน ๑๔๖,๑๐๒ บาท กับค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ จำนวน ๕๘๘,๐๐๐ บาท หรือไม่ เห็นว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้แม้เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการตรวจสอบและวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของโจทก์ที่ ๑ ที่ต้องกระทำตามกฎหมายก็ตาม แต่หากจำเลยทั้งห้าไม่กระทำให้เกิดภาวะมลพิษขึ้นในบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

- ๔๑ -

ที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ ๑ ย่อมไม่มีเหตุที่ต้องเดินทางลงไปพื้นที่เกิดเหตุเพื่อเก็บตัวอย่างน้ำนำมาวิเคราะห์และต้องเสียค่าใช้จ่ายดังกล่าว ทั้งโจทก์ที่ ๑ มีใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการบันทึกการขออนุมัติออกปฏิบัติราชการต่างจังหวัด ทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิกตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๒ มาแสดงว่าโจทก์ที่ ๑ ได้ใช้จ่ายเงินดังกล่าวไปในการปฏิบัติงาน และมีนายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีโจทก์ที่ ๑ เป็นพยานเบิกความยืนยันว่า โจทก์ที่ ๑ มีค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำจำนวนดังกล่าวจริง จึงเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ทำการเก็บตัวอย่างน้ำ รวมจำนวน ๑๔๖,๑๐๒ บาท กับค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ จำนวน ๕๘๘,๐๐๐ บาท เป็นค่าเสียหายโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า โจทก์ที่ ๑ จึงมีสิทธิเรียกค่าเสียหายส่วนนี้ได้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ไม่กำหนดค่าเสียหายดังกล่าวให้โจทก์ที่ ๑ นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยฎีกาของโจทก์ที่ ๑ ในข้อนี้ฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ที่ ๒ ว่า จำเลยทั้งห้าต้องร่วมกันชดใช้

ค่าเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์น้ำของสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

- ๔๒ -

แยกเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๕,๘๙๔.๑๐ บาท และค่าวิเคราะห์คุณภาพน้ำ จำนวน ๓๗,๐๐๐ บาท กับค่าใช้จ่ายในการออกสำรวจและตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำของสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรประมงน้ำจืด แยกเป็นค่าใช้จ่ายในการออกสำรวจ จำนวน ๗๐,๔๑๓ บาท และค่าวิเคราะห์คุณภาพน้ำ จำนวน ๓๗,๖๕๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๑๕๐,๙๕๗.๑๐ บาท ให้แก่โจทก์ที่ ๒ หรือไม่ เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าวนี้แม้เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพน้ำอันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของโจทก์ที่ ๒ ที่ต้องกระทำตามกฎหมายก็ตาม แต่หากไม่มีการกระทำของจำเลยทั้งห้าที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษขึ้นอันเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ที่อยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณที่เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ ๒ ย่อมไม่มีเหตุที่ต้องเดินทางลงไปพื้นที่เกิดเหตุเพื่อเก็บตัวอย่างน้ำนำมาวิเคราะห์และต้องเสียค่าใช้จ่ายดังกล่าว ทั้งโจทก์ที่ ๒ มีบันทึกหลักฐานขอเบิกใบสำคัญเบิกเงิน บันทึกข้อความรายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามเอกสารหมายเลข จ.๗๓ กับบันทึกข้อความส่งเอกสารการประมาณค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ใบเบิกเงิน และบันทึกข้อความขออนุมัติซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์เอกสาร

หมาย จ.๙๑ มาแสดงว่าโจทก์ที่ ๒ ได้ใช้จ่ายเงินดังกล่าวไปในการปฏิบัติงาน จึงเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าเสียหายโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า โจทก์ที่ ๒ จึงมีสิทธิเรียกค่าเสียหายในส่วนนี้ได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ไม่กำหนดค่าเสียหายดังกล่าว ให้โจทก์ที่ ๒ นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ที่ ๒ ในข้อนี้ฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ประการต่อไปว่า จำเลยทั้งห้าต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายในความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ คือ ค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่หน่วยงานของโจทก์ที่ ๒ ผลิตและปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๑,๙๖๖,๗๖๒.๗๐ บาท ค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และค่าความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน ๑๔,๔๙๐,๐๐๐ บาท ให้แก่โจทก์ที่ ๒ หรือไม่ ซึ่งศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยรวมกันไป

ในปัญหานี้ โจทก์ที่ ๒ นำสืบว่า โจทก์ที่ ๒ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นประจำ ทุกปี ในปีงบประมาณ ๒๕๔๙ และปี ๒๕๕๐ ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๑๙,๖๖๗,๖๒๗ ตัว รวมเป็นเงินจำนวน ๑,๙๖๖,๗๖๒.๗๐ บาท ตามบันทึกรายละเอียดจำนวนสัตว์น้ำที่โจทก์ที่ ๒

- ๔๔ -

ผลิตและปล่อยลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่บริเวณอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จนถึง กรุงเทพมหานคร ตามเอกสารหมาย จ.๖๘ และโจทก์ที่ ๒ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาหลังเกิดเหตุเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ตัว เป็นเงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามบันทึกโครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืดเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามเอกสารหมาย จ.๖๙ นอกจากนี้โจทก์ที่ ๒ ประเมินความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ปรากฏว่ากุ้งก้ามกรามได้รับความเสียหาย มีน้ำหนัก ๒๐,๐๖๓ กิโลกรัม คิดเป็นเงิน ๑๐,๐๓๑,๔๙๕ บาท ปลาเบญจพรรณรวมกุ้งฝอย น้ำหนัก ๑๓๓,๘๐๒.๙๐ กิโลกรัม คิดเป็นเงิน ๔,๔๕๙,๒๖๗ บาท รวมเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจของสัตว์น้ำที่ถูกทำลายภายหลังเกิดเหตุ ๗๕ วัน เป็นเงิน ๑๔,๔๙๐,๗๖๒ บาท แต่โจทก์ที่ ๒ ฟ้องเรียกเป็นเงินเพียง ๑๔,๔๙๐,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่า เมื่อปรากฏว่าการกระทำของจำเลยทั้งห้าเป็นเหตุให้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐในแม่น้ำเจ้าพระยาเสียหาย จำเลยทั้งห้าจึงต้องร่วมกันชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นของรัฐถูกทำลาย ทำให้สูญหาย หรือเสียหายไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๗ ให้แก่โจทก์ที่ ๒ สำหรับ

ค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ กำหนดให้โจทก์ที่ ๒ ตามฟ้องเป็นเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เหมาะสมแล้ว ในส่วนของพันธุ์สัตว์น้ำที่หน่วยงานของโจทก์ที่ ๒ ผลิตและปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณจังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนนทบุรี ในปีงบประมาณ ๒๕๔๙ และปี ๒๕๕๐ นั้น เป็นค่าเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุก่อนเกิดเหตุเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มจึงเป็นค่าเสียหายคนละส่วนกับค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาหลังเกิดเหตุเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มิใช่เป็นค่าเสียหายที่ซ้ำซ้อนกันตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัย ได้ความจากนางสาวพรณิชา ปิตตาทะโน ข้าราชการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดพยานโจทก์ที่ ๒ เบิกความตอบทนายจำเลยที่ ๓ ถ้าม้านว่า โจทก์ที่ ๒ หวังผลการอยู่รอดของพันธุ์สัตว์น้ำประมาณร้อยละ ๕ ถึง ๑๐ แสดงว่าการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงในแม่น้ำเจ้าพระยานั้น โอกาสที่พันธุ์สัตว์น้ำทั้งหมดจะสามารถดำรงชีวิตอยู่รอดได้และแพร่ขยายพันธุ์เพิ่มผลผลิตขึ้นตามธรรมชาติคงมีจำนวนไม่มากเท่ากับจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำที่โจทก์ที่ ๒ ปล่อยลงไปแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณที่เกิดเหตุ ค่าเสียหายที่โจทก์ที่ ๒ เรียกร้องมาในส่วนนี้จึงสูงเกินไป ส่วนค่าเสียหายของทรัพยากรสัตว์น้ำที่ถูกทำลายนั้น

ได้รับความจากนายฎีกา รัตนชานอง ข้าราชการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรประมงน้ำจืด
พยานโจทก์ที่ ๒ เบิกความว่า ก่อนเกิดเหตุโจทก์ที่ ๒ ไม่เคยสำรวจหาจำนวนผลผลิตใน
แม่น้ำเจ้าพระยามาก่อน เท่ากับโจทก์ที่ ๒ ไม่มีข้อมูลปริมาณผลผลิตของสัตว์น้ำก่อนเกิดเหตุ
ที่จะนำมาเป็นค่าตั้งต้นในการคำนวณความเสียหายได้ การที่โจทก์ที่ ๒ ประเมินค่าเสียหาย
ต่อทรัพยากรสัตว์น้ำโดยการสอบถามจากชาวประมงว่า ก่อนและหลังเกิดเหตุจับปลาได้
มากน้อยเพียงใด และทำการสุ่มสำรวจตัวอย่างทรัพยากรสัตว์น้ำหลังเกิดเหตุโดยใช้วิธี
ล้อมวนแล้วใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อสำรวจว่ามีปริมาณกุ้งและปลาชนิดต่างๆ อยู่บริเวณที่
สำรวจเท่าใด แล้วนำผลของการสุ่มสำรวจตัวอย่างดังกล่าวมาคำนวณว่า กุ้งก้ามกราม
ได้รับความเสียหายมีน้ำหนัก ๒๐,๐๖๓ กิโลกรัม เป็นเงิน ๑๐,๐๓๑,๔๙๕ บาท ปลา
เบญจพรรณรวมกุ้งฝอยมีน้ำหนัก ๑๓๓,๘๐๒.๙๐ กิโลกรัม เป็นเงิน ๔,๔๕๙,๒๖๗ บาท
ตามราคากลางที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด แม้เป็นการคิดค่าเสียหายจากการสุ่มสำรวจ
ตามหลักทางวิชาการแล้วนำมาคำนวณเป็นตัวเลขมูลค่าความเสียหายก็ตาม แต่เนื่องจาก
โจทก์ที่ ๒ ไม่มีข้อมูลทางวิชาการว่าก่อนเกิดเหตุมีปริมาณผลผลิตของทรัพยากรสัตว์น้ำ
เพียงใดเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับปริมาณสัตว์น้ำหลังเกิดเหตุ ข้อมูลจากการสุ่มสำรวจดังกล่าว

จึงยังไม่ชัดเจนแน่นอน เมื่อพิจารณาถึงเหตุดังกล่าวซึ่งเกิดจากความประมาทเป็นเหตุให้เรือพ่วง บรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มและจมลงสู่น้ำ น้ำตาลทรายดิบละลายไปตามแม่น้ำ เป็นเหตุให้ออกซิเจนในแม่น้ำเหลือน้อยลงทำให้ปลาตาย แต่เหตุดังกล่าวก็ใช้เวลาฟื้นฟูไม่มากนัก เนื่องจากน้ำตาลก็จะละลายไปกับสายน้ำที่ไหลและเจือจางลงไปเรื่อยๆ จนกว่าจะหมด ดังจะเห็นได้จากบริเวณแม่น้ำจุดที่น้ำตาลส่วนใหญ่ละลายผ่านไปแล้ว น้ำบริเวณดังกล่าวจะมีค่าออกซิเจนสูงขึ้นเรื่อยๆ จนอยู่ในภาวะปกติ หลังจากนั้นน้ำในส่วนที่มีน้ำตาลละลายอยู่ก็จะไหลไปตามสายน้ำและเมื่อรวมกับมวลน้ำอื่นโดยรอบแล้ว จะยิ่งเจือจางลงไปแล้วในที่สุดก็ถูกพัดไหลออกสู่อ่าวไทย ดังนั้น ความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวจึงไม่น่าจะสูงเท่าจำนวนค่าเสียหายตามที่โจทก์ที่ ๒ ฟ้อง แต่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ กำหนดค่าเสียหายในส่วนนี้ให้โจทก์ที่ ๒ เป็นเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ต่ำเกินไป เห็นควรกำหนดค่าเสียหายให้โจทก์ที่ ๒ รวมกับค่าเสียหายเป็นค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่หน่วยงานของโจทก์ที่ ๒ ผลิตและปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาก่อนเกิดเหตุ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อรวมกับค่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยลงแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมหลังเกิดเหตุตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ แล้ว เป็นเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ฎีกาของโจทก์ที่ ๒ ในข้อนี้ฟังขึ้น

บางส่วน ฎีกาของจำเลยที่ ๓ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๓ ประการต่อไปว่า จำเลยที่ ๓ ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๕ ชดใช้ค่าเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการของบุคลากรและค่าฝังกลบซากปลาตายจำนวน ๑๐๙,๑๐๖.๕๙ บาท ค่าอุปกรณ์ ค่าจ้างเรือเก็บซากปลาตายจำนวน ๑๐,๕๐๐ บาท ให้แก่โจทก์ที่ ๔ หรือไม่ โดยจำเลยที่ ๓ ฎีกาว่า ค่าเสียหายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายที่ไกลเกินกว่าเหตุ ทั้งไม่มีพยานหลักฐานที่ระบุว่ามี การนำปลาไปฝังกลบที่ใด ใช้เรือประเภทใด และใช้เวลากี่วัน เห็นว่า เมื่อเรือพ่วงบรรทุก น้ำตาลทรายดิบล่มเป็นเหตุให้น้ำตาลทรายดิบละลายไปตามแม่น้ำเจ้าพระยาก่อให้เกิดมลพิษ ออกซิเจนในน้ำลดน้อยลง ปลาในกระชังรวมทั้งปลาซึ่งอยู่ตามธรรมชาติตายซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่โจทก์ที่ ๔ ต้องใช้บุคลากรเข้าไปเก็บซากปลาแล้วนำไปทำการฝังกลบจึงย่อมเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า ซึ่งโจทก์ที่ ๔ มีหลักฐานการจ่ายเงินตามเอกสารหมาย จ.๙๙ และ จ.๑๐๐ มาแสดงว่า โจทก์ที่ ๔ ได้ใช้จ่ายเงินดังกล่าวไปในการปฏิบัติงานของบุคลากรซึ่งฝังกลบซากปลาและ ค่าจ้างเรือในการเก็บซากปลาต่างๆ จึงต้องถือว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าเสียหายโดยตรง

อันเนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ จึงต้องร่วมกับจำเลยอื่นชดใช้ค่าเสียหาย
ดังกล่าวให้แก่โจทก์ที่ ๔ ฎีกาของจำเลยที่ ๓ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยที่ ๓ ยื่นคำร้อง
ขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกาเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ นั้น เป็นการล่วงเลยกำหนดเวลา
ยื่นฎีกาแล้ว ศาลฎีกาไม่อาจรับวินิจฉัยให้ได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๔ ประการต่อไปว่า จำเลยที่ ๔
ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเป็นค่าจ้างวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำจำนวน ๘๗,๐๙๘ บาท และ
ค่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียทำการวิเคราะห์น้ำจำนวน ๓๙๙,๓๗๗.๕๐ บาท
ต่อโจทก์ที่ ๑ หรือไม่ โดยจำเลยที่ ๔ ฎีกาว่า ค่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียทำการ
ตรวจวิเคราะห์น้ำเป็นเงิน ๓๙๙,๓๗๗.๕๐ บาท เป็นค่าเสียหายที่ไกลเกินเหตุเนื่องจาก
ทำการว่าจ้างและตรวจสอบหลังจากเกิดเหตุจนถึง ๓ เดือน เห็นว่า การตรวจสอบ
วิเคราะห์น้ำซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียดังกล่าวเป็นการตรวจ
วิเคราะห์น้ำเพื่อทราบสาเหตุที่ทำให้ปลาในแม่น้ำเจ้าพระยาตายอันเนื่องมาจากเรือพวง
บรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่มในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยตรง โดยการวิเคราะห์ทดลองดังกล่าว
ต้องกระทำภายในห้องทดลองโดยใช้น้ำตาลทรายดิบชนิดเดียวกันกับที่บรรทุกมากับเรือ

ตลอดจนใช้กระแสน้ำและความเร็วของน้ำที่ไหลเทียบเคียงกับความเร็วของน้ำในแม่น้ำ
เจ้าพระยาในช่วงเกิดเหตุ การตรวจหรือทดลองวิเคราะห์ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำซึ่ง
เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุที่เกิดขึ้น หาใช่เป็นการตรวจวิเคราะห์หรือทดลองอย่างกรณี
ต่างๆ ไป แต่เป็นการกระทำการทดลองที่เฉพาะเจาะจง จึงต้องถือว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าว
เป็นค่าเสียหายที่โจทก์ที่ ๑ ได้จ่ายไปจริงอันเนื่องมาจากเหตุที่เกิดขึ้น จำเลยที่ ๔ กับ
จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๕ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้เงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ที่ ๑
ส่วนค่าเสียหายที่เป็นค่าจ้างวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำจำนวน ๘๗,๐๙๘ บาท นั้น ปรากฏจาก
ทางนำสืบของโจทก์ที่ ๑ ว่า โจทก์ที่ ๑ ได้ว่าจ้างบริษัทเอส.พี.เอส. คอนซัลติ้ง เซอร์วิส
จำกัด เป็นผู้ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำอันเนื่องจากเหตุเรือพ่วงบรรทุกน้ำตาลทรายดิบล่ม
ทำให้ปลาตายตามใบสั่งจ้างเลขที่ ๒๙๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมา
โจทก์ที่ ๑ ได้จ่ายค่าจ้างดังกล่าวให้แก่บริษัทดังกล่าวรับเงินไปแล้วตามบันทึกข้อความ
เอกสารหมายเลข จ.๑๐๑ ดังนั้น การตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำซึ่งดำเนินการว่าจ้างบริษัท
เอกชนจึงต้องถือว่าเป็นค่าเสียหายส่วนหนึ่งที่โจทก์ที่ ๑ ได้จ่ายให้แก่บริษัทดังกล่าวไป
จึงเป็นค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของจำเลยที่ ๔ กับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔

และที่ ๕ โดยตรง ทั้งโจทก์ที่ ๑ มีหลักฐานการจ่ายเงินมาแสดงว่าได้จ่ายเงิสดังกล่าวไปจริง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ กำหนดค่าเสียหายดังกล่าวให้จำเลยที่ ๔ กับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๕ ร่วมกันรับผิดชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยที่ ๔ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยที่ ๔ ฎีกาท่านองว่า โจทก์ที่ ๔ ฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นค่าจ้างบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๕,๐๘๒,๕๐๐ บาท เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังจำนวน ๑,๗๐๐,๖๓๖.๕๐ บาท และโจทก์ที่ ๕ ฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังจำนวน ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ได้เบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวกลับคืนมาแล้วจากกระทรวงการคลัง โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ จึงไม่มีอำนาจฟ้อง เห็นว่า โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ได้ชำระเงินเป็นค่าจ้างบำบัดน้ำเสียและเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังอันเนื่องมาจากเหตุดังกล่าว เมื่อโจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวไปแล้วก็ย่อมที่จะใช้สิทธิในการฟ้องบังคับให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชดใช้เงิสดังกล่าวคืนแก่โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ได้ ส่วนที่โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ได้รับเงินจากกระทรวงการคลังกลับคืนมาก็เป็นเรื่องของการจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินที่จะต้องดำเนินการจัดสรรเงิให้แก่ส่วนราชการที่ได้ดำเนินการจ่ายเงินทตรงไปก่อนแล้วเท่านั้น กรณีหาใช่เรื่องการรับช่วง

สิทธิอันเป็นผลให้โจทก์ที่ ๔ และที่ ๕ ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งห้าแต่ประการใดไม่ ฎีกาของ
จำเลยที่ ๔ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

อนึ่ง ในส่วนที่โจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๖ ฟ้องให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชดใช้

ค่าเสียหายเป็นเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังตามมาตรการดำเนินการ
ให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ประสบภัย เป็นเงินจำนวน
๑,๗๐๐,๖๓๖.๕๐ บาท ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท และ ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท ตามลำดับ
นั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๖ จ่ายเงินดังกล่าวแก่เกษตรกรไปเมื่อวันที่ ๓
พฤษภาคม ๒๕๕๐ จึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยในต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินไป
ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันชดใช้ดอกเบี้ยของค่าเสียหาย
ในส่วนนี้นับแต่วันเกิดเหตุ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมาย
อันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกา
ก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕)
ประกอบมาตรา ๒๔๖ และ ๒๔๗

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งห้าชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ที่ ๑

- ๕๓ -

เป็นเงินจำนวน ๑,๒๒๐,๕๗๗.๕๐ บาท แก่โจทก์ที่ ๒ เป็นเงินจำนวน ๘,๑๕๐,๙๕๗.๑๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ตามลำดับ ให้จำเลย ทั้งห้าร่วมกันชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๗๐๐,๖๓๖.๕๐ บาท ๑๑,๓๔๗,๓๘๐ บาท และ ๑๔,๙๔๐,๗๕๐ บาท ตามลำดับ นับแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ตามลำดับ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑.

นายณัฐชัย ไวยภาษจิริกุล

นางอุบลรัตน์ ลุยวิกภัย

นายสุริยง ลิ่มสทรานันท์

○ (๓๑ ทวี)

สำหรับศาลใช้

- ๕๔ -

ศาลจังหวัดอ่างทอง

นางสาวอรนุช อาษาทองสุข

นายปิยะวัฒน์ วัฒนแสงประเสริฐ

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑

นายอำนาจ พวงชมพู

นางรุ่งรัตน์ วิจิตรจงกล

นางปารณีย์ มงคลศิริภัทรา

○ (๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

- ๕๕ -

สุมาลี พ/ท

๒๙ มี.ค. ๕๙

